

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Публічна служба в Україні»

на тему:

«ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ»

студентки 2 курсу, групи 2-АПУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Бринзей Ніни Володимирівни

Керівник: д. держ. упр., проф. Лазор О. Д.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____	(_____)
Підпис	Прізвище та ініціали
_____	(_____)
Підпис	Прізвище та ініціали
_____	(_____)
Підпис	Прізвище та ініціали

Вінниця-2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ	5
1.1. Поняття корупції у сфері публічної служби та її сутність	5
1.2. Теоретичні підходи до розуміння явища корупції	7
1.3. Актуальні проблеми запобігання корупції у сфері публічної служби	10
РОЗДІЛ 2. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	13
2.1. Нормативно-правова база сфери дослідження	13
2.2. Організаційні засади запобігання корупції у сфері публічної служби	18
2.3. Зарубіжний досвід законодавчого регулювання запобігання корупції у сфері публічної служби	21
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ	24
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28

ВСТУП

Актуальність теми: тема запобігання корупції у сфері публічної служби є дуже актуальною в наш час, оскільки корупція є значною проблемою для правової держави і становить значну загрозу реалізації принципу верховенства права та національній безпеці. Насамперед, варто зазначити, що яскраві прояви корупції підривають довіру громадян до публічних службовців та економіку країни, тому є велика необхідність проводити різні заходи для її запобігання. Високі показники корупції в Україні значно знижують рівень країни на міжнародній арені.

За результатами дослідження, яке було проведено організацією Transparency International, за підсумками 2022 року Україна отримала 33 бали зі 100 можливих в Індексі сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index – CPI) та покращила свої позиції у світовому рейтингу. Оцінка в 0 балів означає, що в цій державі корупція присутня в усіх її проявах, а в 100 – майже відсутня [6]. На мою думку, Україна може покращити свої результати, але для цього потрібно докласти максимум зусиль та уваги даному питанню. Також варто відзначити, що запобігання корупції є важливою умовою для розвитку справедливого, рівноправного суспільства, у якому всі громадяни мають рівні можливості і вільний доступ до всіх послуг, які надає держава. У сфері публічної служби активно борються з проявами корупції, проте, я вважаю, що цих заходів недостатньо і дану проблему необхідно детальніше вивчати й знаходити шляхи її вирішення. Саме тому тема мого дослідження є актуальною та важливою в сучасних умовах.

Мета дослідження: напрацювання пропозицій щодо запобігання корупції у сфері публічної служби на основі дослідження теоретичної та практичної складових цього процесу з урахуванням зарубіжного досвіду.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичну основу запобігання корупції у сфері публічної служби;
- проаналізувати практичний аспект сфери дослідження;
- розробити шляхи вдосконалення запобігання корупції у сфері публічної служби;

- сформулювати висновки щодо дослідження запобігання корупції в публічній службі.

Об'єкт дослідження: публічно-правові відносини у сфері публічної служби.

Предмет дослідження: запобігання корупції у сфері публічної служби.

Методи дослідження: під час свого дослідження теми запобігання корупції у сфері публічної служби я використала такі методи:

- аналіз літератури для дослідження теоретичної основи запобігання корупції у сфері публічної служби;
- аналіз статистичних даних для вивчення статистики щодо випадків корупції в публічній службі;
- систематизації, в результаті якого була сформована класифікація нормативно-правових актів, яка регулює сферу запобігання корупції в публічної служби;
- аналіз закордонного досвіду запобігання корупції в публічній службі;
- узагальнення викладеного матеріалу.

Структура дослідження: курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Повний обсяг курсової роботи становить 33 сторінки, з них основного тексту – 27 сторінок. Кількість використаних джерел становить 54 найменування, викладених на 6 сторінках.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження щодо запобігання корупції у сфері публічної служби дало можливість сформулювати відповідні висновки.

- Визначено, що корупція в публічній службі – це складне і багатогранне явище, яке виникає внаслідок зловживання владою, недобросовісності та незаконних дій у сфері публічної служби. Вона охоплює різноманітні прояви, такі як підкуп, вимагання хабарів, зловживання владою, використання службового становища для особистої вигоди тощо.
- Аналіз різних підходів до визначення сутності корупції засвідчив значний вплив різноманітних аспектів на це явище.
- Опрацьовано актуальні проблеми, які виникають на шляху запобігання корупції у сфері публічної служби. Виявлення та подальше вирішення цих проблем допоможе покращити запобігання корупції у сфері публічної служби і знизить показники корумпованості.
- Проведено аналіз нормативно-правової бази, до якої належать міжнародні акти, кодекси та закони України, укази Президента України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, накази та методичні рекомендації.
- Розглянуто організаційні засади запобігання корупції у сфері публічної служби та наголошено на важливості спеціально уповноважених суб'єктів в галузі дослідження.
- Досліджено закордонний досвід, який дає змогу покращувати сферу запобігання корупції в Україні, послуговуючись практикою інших країн.
- Розроблено шляхи вдосконалення запобігання корупції у сфері публічної служби, які будуть сприяти розвитку і покращенню антикорупційних заходів в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Відновлення декларування: які декларації необхідно подати? [Електронний ресурс] : *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/vidnovlennya-deklaruvannya-yaki-deklaratsiyi-neobhidno-podaty/> (дата звернення: 05.11.2023).
2. Дем'янчук Ю. В. Актуальні проблеми протидії корупції. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. С. 347-353
3. Деякі питання відбору кандидатів на посади членів Національного агентства з питань запобігання корупції : постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 р. № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
4. Деякі питання реалізації Закону України “Про очищення влади” : постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 563. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
5. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією від 15.05.2003 № ETS 191. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
6. Індекс сприйняття корупції – 2022 [Електронний ресурс] : *Transparency International Ukraine*. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnyattya-koruptsiyi-2022/> (дата звернення: 25.10.2023).
7. Інститут викривання працює: ухвалено рішення про виплату винагороди викривачу й воно уже набрало законної сили [Електронний ресурс] : *Національне агентство з питань запобігання корупції*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/instytut-vykryvannya-pratsyuye-uhvaleno-rishennya-pro-vyplatu-vynagorody-vykryvachu-j-vono-uzhe-nabralo-zakonnoyi-sily/> (дата звернення: 05.11.2023).
8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
11. Корецька-Шукєвіч Д. Аналіз теоретичних підходів до наукового розуміння явища корупції. *Право і суспільство*. 2020. Т. 2, № 2. С. 164-169.
12. Корупція в Україні 2022: розуміння, сприйняття, поширеність. Звіт за результатами опитування населення та бізнесу. Київ : Національне агенство з питань запобігання корупції, 2023. 172 с.
13. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
14. Кримінологія : навч. посібник : за ред. Б. М. Головкина. Київ : Право, 2020. 384 с.
15. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2005. 252 с.
16. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії. Київ, 2008. 363 с.
17. Нормативно-правова база з питань запобігання корупції [Електронний ресурс] : *Державна архівна служба України. Офіційний вебпортал органу виконавчої влади*. URL: <https://archives.gov.ua/ua/нормативно-правова-база-з-питань-запо/> (дата звернення: 05.11.2023).
18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України : Закон України від 13.05.2014 р. № 1261-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів : Закон України від 14.10.2014 р. № 1701-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
20. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності Урядового уповноваженого з питань антикорупційної

політики : постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2014 р. № 295.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

21. Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про запобігання корупції” : постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. № 301. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

22. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

23. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 3206-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

24. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 р. № 220.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

25. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. № 158.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

26. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо передачі в управління підприємств та/або корпоративних прав з метою запобігання конфлікту інтересів : рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11.08.2016 р. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

27. Про затвердження плану першочергових заходів з подолання корупції : розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 647-р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

28. Про затвердження плану проведення перевірок відповідно до Закону України “Про очищення влади” : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 1025-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

29. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
30. Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на функції держави або органів місцевого самоврядування : постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 р. № 950. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
31. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 р. № 171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
32. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
33. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
34. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
35. Про Національну раду з питань антикорупційної політики : Указ Президента України від 14.10.2014 р. № 808/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
36. Про очищення влади : Закон України від 16.09.2014 р. № 1682-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
37. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).

38. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Закон України від 18.10.2006 р. № 251-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
39. Про ратифікацію Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією корупції : Закон України від 18.10.2006 р. № 252-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
40. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02.05.2023 р. № 3077-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
41. Про Стратегію сталого розвитку “України 2020” : Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
42. Про утворення Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
43. Про утворення Національного антикорупційного бюро України : Указ Президента України від 16.04.2015 р. № 217/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
44. Протидія корупційній злочинності в Україні : навч. посіб. [Ю. І. Дмитрик, Д. І. Йосифович, І. В. Красницький, С. І. Мельник, Є. В. Пряхін, С. В. Якімова] за заг. ред. І. В. Красницького. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 309 с.
45. Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців : прийнята Комітетом міністрів від 11.05.2000 р. URL: <https://archives.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
46. Сахань О. М., Морозов Я. І. Правові та організаційні засади запобігання корупції у сфері публічного управління. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2021. Т. 4, № 51. С. 158-178.

- 47.Статут Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO) від 05.05.1998 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
- 48.Трепак В. М. Особливості дефініції поняття «корупція». *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 4. С. 181-196.
- 49.Угода про створення групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO) від 05.05.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
- 50.Хабарова Т. В. Адміністративно-процесуальні засади запобігання корупції в Україні : дисертація. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 216 с.
- 51.Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 11.04.1999 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
- 52.Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю : роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13.02.2020 р. № 1.
URL: <https://archives.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
- 53.Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю : роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13.02.2020 р. № 2.
URL: <https://archives.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
- 54.Янюк Н. В. Запобігання корупції на публічній службі: правове регулювання в Україні та досвід країн Європейського Союзу. *Modern researches: progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union* : Collective monograph. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. Р. 2. 592 р Р.1144-1162.